

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

ЗАҢ ФАКУЛЬТЕТІ

**ҚЫЛМЫСТЫҚ ҚҰҚЫҚ, ҚЫЛМЫСТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ ЖӘНЕ
КРИМИНАЛИСТИКА КАФЕДРАСЫ**

**«ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛДЫҢ ҚҰҚЫҚТЫҚ
НЕГІЗДЕРІ» пәні бойынша
ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР**

*(заң факультеті бөлімінің 6В04202 Мемлекеттік қызмет,
6В04205 Құқықтану, 6В12301 Құқық қорғау қызметі бойынша).*

АЛМАТЫ 2025 ж.

Студенттердің өзіндік жұмысы **Жұмыс түрлері. Олардың жалпы сипаттамасы. Жазуға қойылатын талаптар**

1. Өзіндік жұмысты жазудың мақсаттары

Өзіндік жұмыс – оқытушының тапсырмасы бойынша және әдістемелік жетекшілігімен студенттердің танымдық қабілеттерін дамыту және өзіндік үздіксіз білім көтеруге бағытталған студенттердің жоспарланған жұмысы.

Оқу және ғылыми материалдың күрт өсуіне байланысты, пәнді оқуға арналған аудиториялық сағаттардың жетіспеушілігі барысында оқу үдерісі шеңберінде СӨЖ маңызды рөл атқарады. Жоғары оқу орнының кез келген бітірушісі студенттердің өзіндік жұмысы барысында қалыптасатын іргелі білімге, кәсіби қызметтің дағды, машықтарына, шығармашылық және зерттеу қызметінің тәжірибесіне, әлеуметтік және коммуникативті хұзыреттерге ие болуы қажет.

СӨЖ-дің дидактикалық міндеттері: аудиториялық сабақ барысында алған білімді бекіту, тереңдету, ұлғайту, жүйелеу; жаңа оқу материалын дербес түрде меңгеру; кәсіби машықты сондай-ақ дербес ойлау қызметінің дағдысын дамыту; дербес ойлау қабілетін, заңи әдебиетке, тәжірибелік заңи қызметке, құқық шығармашылық үдерісіне қызығушылықты жетілдіру.

СӨЖ-дің негізгі нысандары: үй жұмысы; жекелеген тақырыптар бойынша рефераттар дайындау; ғылыми студенттік үйірмелердің және ғылыми конференциялардың жұмысына қатысуды білдіретін, студенттердің оқу-зерттеу және ғылыми-зерттеу жұмыстары (студенттердің оқу-зерттеу жұмыстары - СОЗЖ және студенттердің және ғылыми-зерттеу жұмыстары - СҒЗЖ); аудиториядан тыс уақытта іскерлік ойындар ұйымдастыру және өткізу.

Үй жұмысы тәжірибелік және семинар сабақтарына өз бетінше дайындалудан, оқу үдерісінің бір бөлігі болып табылатын кез келген дербес оқу қызметі түрінде көрінеді. Негізгі қызметі – өз бетінше оқу машығын дамыту, жұмыстың әдістері мен құралдарын анықтау, оқуды жоспарлау болып табылады. Үй жұмысы аудиториялық сабақтарда алынған білім мен машықтарды бекітуге, дағдыны қалыптастыруға, жаңа материалды меңгеруге барынша көмектеседі.

Өзіндік жұмыстарды табысты орындауды қамтамасыз ететін дидактикалық шарттар: тапсырмаларды орындауға қатысты міндеттер мен ұсыныстардың нақты берілуі; оқу тапсырмасының негізделуі (не үшін, неге көмектеседі); үй тапсырмаларының тиімді көлемі; оқытушы арқылы есептің нысаны, тапсыру мерзімдері; кеңес беру түрлерін анықтау; бағалау критерилері оценки, бақылаудың түрлері және нысандары.

Студенттердің өзіндік оқу жұмыстарының мазмұнын құрайды: оқытушымен ұсынылған әдебиеттерді оқу және конспекттеу; курстың нақты тараулары, бөлімдері бойынша тәжірибелік сабақтарда талқылаумен ұштастыра отырып есептер шешу; семинарда немесе ғылыми студенттік үйірменің отырысында талқылай отырып, сот істеріне шолу жасау; оқытушының тапсырмасы бойынша сот мәжілістеріне қатысу, әртүрлі ұйымдардың заң бөлімдеріне, нотариалдық кеңселердің жұмыстарымен танысу; үй тапсырмас түрінде заң жобаларына пікірлер дайындау; тәжірибелік сабақтармен ұштастыра отырып, зерттелінетін тақырып аясында құқықтық құжаттардың жобасын дайындау.

Рефераттарды дайындау – СӨЖ ұйымдастыру және бақылаудың бір нысаны. Реферат (лат. *referre* – баяндау, хабарлау) – бұл ұтымды бағалау арқылы қайнар көздің мазмұнын қысқаша баяндау немесе бірнеше қайнар көздерді салыстыру және талдау негізінде қандай да болмасын проблеманың жай-күйін ашу. Оқу үдерісіндегі мазмұны және қызметіне байланысты рефераттар ғылыми-проблемалық және шолу-ақпараттық болып бөлінеді.

Рефератты жазу мақсаты – студенттерде әдеби және нормативтік қайнар көздермен дербес жұмыс істеу машыты жазу мақсаты – студенттерде әдеби және нормативтік қайнар

көздермен, жарияланған сот-тергеу тәжірибесімен дербес жұмыс істеу машығын жетілдіру. Студенттер оларды талдау және жалпылау негізінде өзіндік негіздеу арқылы теориялық және тәжірибелік сипаттағы қорытындылар жасай алады. Рефераттардың тақырыптары, ұсынылатын әдебиеттер тізімі оқытушы арқылы анықталады. Қандай да болмасын кітаптың немесе мақаланың мазмұнын қысқаша баяндаумен байланысты рефераттар сәйкес тақырып бойынша дипломдық жұмысты дайындаудың алғашқы кезеңі болап қарастырылуы мүмкін. Реферат көлемі машиналық мәтіннің 15-20 беттік түрі ретінде бола алады. Рефераттың әдеттегі құрылымы: жоспар; тақырыптың негізделуі және міндеттері көрсетілген кіріспе; бірнеше параграфтан тұратын негізгі бөлім; тақырып бойынша жасалған түйіндер қарастырылған қорытынды; библиографиялық тізім.

2. Жұмысқа қойылатын жалпы талаптар

Студенттер өзіндік жұмыстың тақырыбын таңдауда келесідей ережелер ескерілуі тиіс:

- жұмыс нақты студенттің қабілетіне, мүддесіне, еркіне жауап беруі тиіс,
- жұмыс юриспруденция мамндығына пайдалы болуы керек (нақтырақ айтқанда тақырып ғылымның қазіргі жағдайын ескере отырып, мақала ретінде шығару үшін жарауы тиіс).

Айтылғандар ғылымның алдыға қарай жылжуына байланысты студенттердің талаптарына жауап бере алатындай қайталанбауы қажет. Одан кейінгі тағы бір мүмкіндік көшіруге жол бермеу мақсатында өзіндік жұмыстардың нақты тақырыптары берілмейді.

3. Өзіндік жұмыстардың негізгі бағыттары

3.1. Рефераттар (баяндамалар)

Негізгі оқу курсы бойынша сындарлы шолу (салыстырмалы талдау) жасалынатын және уақыттың тарлығына байланысты негізгі бағдарламамен қамтылмай қалған криминология проблемаларына байланысты тақырыптар беріледі. Нақтырақ айтқанда, негізгі курсқа байланысты оларды үш топқа бөлуге болады: а) негізгі курста қысқаша қамтылған тақырыпты тереңірек ашу мақсатында; б) міндетті курста мүлдем қамтылмаған тақырыптар; в) студенттердің өзіндік жұмысына қатысты емес міндетті курста қарастырылатын тақырыптар.

3.2. Өзіндік жұмысты рәсімдеуге қойылатын талаптар

Жұмыс компьютерде терілуі қажет. Мәтінде курсы, пәні, автордың ТЕӨ, жұмыстың атауы көрсетілуі тиіс. Егер жұмыс аударма болса сол материалдың библиографиялық нақты мәліметтері берілуі қажет. Сонымен қатар аудармаға кәсіби терминдердің сөздігі қоса берілуі тиіс. егер де жұмыс аударма болмаса оның мазмұны беріледі. Жұмыстың соңғы бетінде міндетті түрде падаланылған әдебиеттердің нөмірленген тізімі міндетті түрде көрсетіледі. Мәтінде осы тізімдегі жұмыстың нөмірлері міндетті түрде тікелей жақшамен тиісті жерлері көрсетіліп тұруы тиіс.

3.3. Өзіндік жұмыстарға дайындық және оны жазу

Тақырыпты таңдау. Жоғарыда айтылған бағыттар бойынша тақырыпты алдын ала таңдауды студенттің өзі жүзеге асырады. Тақырыпты нақтылау, оқытушымен кеңесу арқылы жүргізіледі және жоспар жасалып, пайдаланылатын әдебиеттер тізімі нақтылана түседі. Туындаған кез келген сұрақтарға байланысты студент оқытушыдан жауап ала алады. Қажетті жағдайларда консультациялар тағайындалады. Сессияға екі апта қалғанға дейін жұмыс оқытушыға тапсырылады. Өзіндік жұмысты қорғауға сессия кезінде рұқсат беріледі.

3.4. Өзіндік жұмысты бағалау критерілері

Оқытушы әр студенттен жұмысты қабылдауда ауызша сұрақтар қояды.Студент жұмыстың мәтініне байланысты оқытушының қойған сауалына жауап беруі тиіс.Жауап беру барысында мәтіндегі бейнеленген материалды игергендігін (өзі жазғандығын, аударғандығын, көшіріп алғандығын) көрсетуі қажет.Жұмысты бағалауда мәтіннің жазбаша нұсқасын және студенттің өзіндік жұмысты жазудағы жаңашылдығын және түпнұсқалығын,берілген қорытындылар және нұсқаулардың негізділігін ескеруі тиіс.

Тақырыптардың атауы және СӨЖ тапсырмаларының мазмұны қарастырылатын сұрақтар тапсыру мерзімі бақылау нысаны және баллдар

1. Тақырып. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты.

СӨЖ бағыты Тұлғалық-бағдарлық

Қарастырылатын сұрақтар:

1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы ұлттық баяндама
2. қоғамда сыбайлас жемқорлыққа төзбестік ахуалын қалыптастыру;
3. сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін жағдайлар мен себептерді анықтау және олардың салдарларын жою;
4. сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл субъектілерінің өзара іс-қимылын нығайту;
5. сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі халықаралық ынтымақтастықты дамыту;
6. сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу және тергеп-тексеру міндеттерін шешу арқылы іске асырылады.

Тапсыру мерзімі: 5 апта

Бақылау нысаны және баллдар: жазбаша балл. 30 Жеке жоба ретінде жазбаша нысанында қалың дәптерге конспект жасау

2 Тақырып. «Transparency International» ұйымының қызметі

СӨЖ бағыты Тұлғалық-бағдарлық

Қарастырылатын сұрақтар:

1. Transparency International» ұйымының қызметі
2. Transparency International жемқорлық индексіnde Қазақстан
3. Transparency Kazakhstan 2020 -2023 жж. елдегі сыбайлас жемқорлық жай-күйінің мониторингі нәтижелері
4. Transparency International» ұйымының саясаты

Тапсыру мерзімі: 7 апта

Бақылау нысаны және баллдар: Жазбаша 20 балл, Жеке жоба нысанында

3 Тақырып. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың халықаралық тәжірибесі

СӨЖ бағыты Тұлғалық-бағдарлық

Қарастырылатын сұрақтар:

- 1 Сыбайлас жемқорлықтың қоғамға әсері;
- 2 Сыбайлас жемқорлықпен күресудің шетелдік тәжірибесі;
- 3 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес-әрбір азаматтың міндеті

Тапсыру мерзімі: 10 апта

Бақылау нысаны және баллдар: Жазбаша 20 балл, слайд нысанында

4. Тақырып. БҰҰ-ның сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрестегі рөлі.

СӨЖ бағыты Тұлғалық-бағдарлық

Қарастырылатын сұрақтар:

1. БІРІККЕН ҰЛТТАР ҰЙЫМЫНЫҢ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ КОНВЕНЦИЯСЫ
2. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ ТУРАЛЫ ҰЛТТЫҚ БАЯНДАМА
3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қолданылатын халықаралық құқықтық құралдар

Тапсыру мерзімі: 13 апта

Бақылау нысаны және баллдар: Жазбаша 20 балл, Жеке жоба нысанында

5. Тақырып. Тест

СӨЖ бағыты Тұлғалық-бағдарлық

Тестілеуден өтудің тәртібі онлайн прокторингпен өткізіледі. Әрбір студент өзінің жеке профайлымен тіркеліп, текст тапсырмаларын орындайды. Студенттерге кесте бойынша жоспарланған күні алдын ала хабарланады. Тестілеу ұзақтығы: - 60 минут, 1 мүмкіндік.

Тапсыру мерзімі: 15 апта

Бақылау нысаны және баллдар: тест 20 балл, жеке онлайн нысанында

Оқу әдебиеттері:

Негізгі:

1. ҚР Қылмыстық кодексі 3 шілде 2014ж. – Алматы: ЮРИСТ, 2021. – 208.
<http://www.Adilet.zan.kz>.
2. Комментарий к Уголовному кодексу Республики Казахстан /Под ред. А.К. Дауылбаева. – Алматы, 2015. – 500 с.
3. Противодействие коррупции: учебное пособие / составители: А.М. Межведилов, Л.Т. Бакулина, И.О. Антонов, М.В. Талан, Ю.В. Виноградова, А.Д. Гильфанова. – Казань: изд. Казан. ун-та, 2016. – 192 с.
4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет негіздері: оқу құралы / Жалпы редакциясын басқарған б.ғ.д., профессор Б.С. Абдралилов. – Астана: Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Мемлекеттік басқару академиясы, 2016. – 176 б.
5. Противодействие коррупции: новые вызовы: С.Б. Иванов, Т.Я. Хабриева, Ю.А. Чиханчин [и др.]; отв. ред. Т.Я. Хабриева. – М.: Институт законодательства и сравнительного правоведения При Правительстве Российской Федерации: ИНФРА- М, 2016. – 384 с.
6. Годунов И.В. Противодействие коррупции. – Учебник. – М., 2019. – 730 с.
7. Пименов Н.А. Обеспечение противодействия коррупции. – М., 2018. – 238 с.

Қосымша әдебиеттер:

1. Волков Б.С. Роль лекционных занятий в криминологической подготовке будущих юристов // Закономерности преступности, стратегия борьбы и закон. – М. , 2001. С. 522-523.
2. Гилинский Я.И. Криминология. Теория, история, эмпирическая база, социальный контроль. Курс лекций. – СПб, 2002. С. 11-19, 25-30.
3. Горшенков Г.Н. Юридическая криминология // Закономерности преступности, стратегия борьбы и закон. – М. , 2001. С. 518-522.
4. Курганов С.И. Основы по криминологии: Учебное пособие, М., 1998. Глава 1. С. 5-14, 108-119.
6. Шульга В.И. Некоторые вопросы криминологии как науки // Пути развития российской юридической науки и образования в XXI веке: Тез. докл. науч.–практ. конф., г. Волгоград, 25–26 окт. 2001 г. – Волгоград: Изд-во ВФ МУПК, 2001.

7. Антонян Ю.М., Еникеев М.И., Эминов В.Е. Психология преступника и расследование преступлений. - М.: Юрист, 1996.
8. Антонян Ю.М., Гульдман В.В. Криминальная психопатология. - М., 1991. С. 57-139, 139-207.
9. Иншаков С.М. Криминология: Учебник, М., 2000.
10. Кургузкина Е.Б. Личностные особенности и преступное поведение // Организованная преступность, миграция, политика / Под ред. проф. А.И.
11. Долговой. – М.: Российская криминологическая ассоциация, 2002.
12. Криминология / Под ред. Н.Ф. Кузнецовой, Миньковского М. 1998.
13. Криминология / Под ред. Н.В. Кузнецовой М. 2001.
14. Криминология: Учебник для юридических институтов и факультетов / Под ред. И.И. Карпеца, В.Е. Эминова. - М., 1992.
15. Бородин С.В. Борьба с преступностью: теоретическая модель комплексной программы. – М., 1990.
16. Герцензон А.А. Введение в криминологию. - М., 1965.
17. Квашиш. В.Е. Основы виктимологии. Проблемы защиты прав потерпевших от преступлений. - М., 1999.
18. Организованная преступность: тенденции, перспективы борьбы: Монография / Отв. ред. В.А. Номоконов. – Владивосток: ДВГУ, 1999.
19. Транснациональная организованная преступность: дефиниции и реальность: Монография. – Владивосток: Изд-во ДВГУ, 2001.

Ғаламтор ресурстары:

1. <http://elibrary.kaznu.kz/ru>
2. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z1100000380>
3. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/K1400000231>
4. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/K1500000377>
5. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z1800000176><http://elibrary.kaznu.kz/ru>
<https://kpa.gov.kz/11-5-irbis-sistema-avtomatizaczii-bibliotek/>